

การประชุมถอดบทเรียน

“การพัฒนาารูปแบบนวัตกรรม การปรับปรุงคุณภาพน้ำบริโภคในชุมชนต้นแบบ”

วันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๖๐ ณ พุทธสถานบ้านพอนอกี อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน

การประชุมถอดบทเรียนการพัฒนาารูปแบบนวัตกรรม การปรับปรุงคุณภาพน้ำบริโภคในชุมชนต้นแบบ จัดขึ้นในวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๖๐ โดยสำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ บูรณาการร่วมกับศูนย์อนามัยกลุ่มชาติพันธุ์ ชายขอบ และแรงงานข้ามชาติ มีผู้เข้าร่วมประชุม ได้แก่ ผู้นำชุมชน สมาชิก อบต. อสม. และประชาชน บ้านพอนอกี อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน รวมทั้งสิ้น ๔๐ คน เพื่อถอดบทเรียนผลการพัฒนาารูปแบบนวัตกรรมระบบการกรองน้ำสำหรับการบริโภคในชุมชน ซึ่งแต่เดิมประชาชนใช้ประปาภูเขาในการอุปโภคบริโภค ซึ่งคุณภาพน้ำอาจไม่เหมาะสมสำหรับการบริโภค

นายวิโรจน์ วัชรเกียรติศักดิ์ สำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ นำทีมคณะผู้วิจัยถอดบทเรียนการพัฒนาารูปแบบการกรองน้ำบริโภคในชุมชน หลังจากที่ได้มาพัฒนานวัตกรรมระบบกรองน้ำ และเปิดใช้แล้วเป็นเวลา ๓ เดือน โดยการพัฒนาจะเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน ตั้งแต่การจัดหาพื้นที่การจัดเตรียมสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ แรงงานในการจัดสร้าง และการเก็บตรวจคุณภาพน้ำเป็นระยะ พบว่า น้ำที่ผ่านกระบวนการปรับปรุงมีคุณภาพดีขึ้นเป็นลำดับ จากผลการตรวจคุณภาพน้ำ ๒๐ พารามิเตอร์ ทางห้องปฏิบัติการ พบว่า ให้ผลเป็นที่น่าพอใจ ระบบสามารถลดหรือกำจัดคุณลักษณะที่ไม่เหมาะสม และเป็นปัญหาหลักของน้ำดิบในชุมชนนี้ เช่น สี โคลิฟอร์มแบคทีเรีย พีคัลโคลิฟอร์มแบคทีเรีย ซึ่งประชาชนมีความพึงพอใจ และดีใจที่ชุมชนมีระบบกรองน้ำนี้มาใช้ชุมชน และผลสรุปที่ได้จากการถอดบทเรียน ดังนี้

ชาวบ้านรู้สึกดีใจและเห็นด้วยที่มีเครื่องกรองนี้ เพื่อทำให้ชุมชนมีน้ำสะอาดใช้ และคิดว่าจะส่งผลดีต่อสุขภาพจากเดิมที่น้ำบริโภคในชุมชนไม่สะอาด ชุ่น สีไม่มาใช้ ดังนั้นในการพัฒนาารูปแบบนวัตกรรมครั้งนี้ ส่วนใหญ่ชุมชนจะเข้ามามีส่วนร่วมอย่างมากทั้งในด้านการก่อสร้าง ขนส่งวัสดุอุปกรณ์ การประชาสัมพันธ์ และให้กำลังใจในการจัดทำระบบกรองน้ำของชุมชน ส่วนการใช้ประโยชน์ของชุมชนพบว่า ประชาชนนำน้ำไปดื่มโดยตรง หุงข้าว ต้มน้ำอุ่น และได้รับองค์ความรู้เพิ่มขึ้นจากการประชุม แต่ยังมีปัญหาอุปสรรคที่ต้องการการแก้ไข ได้แก่ จุดตั้งเครื่องกรองน้ำห่างไกลจากบ้าน ถนนทำให้ไม่สะดวกในการขนส่ง และน้ำไหลช้า โดยชุมชนเสนอให้เพิ่มระบบกรองน้ำหลายๆ จุด หรือเพิ่มขนาดถังใส่น้ำให้ใหญ่ขึ้น ส่วนประเด็นเรื่องไม่มีถังน้ำที่จะมาตักใส่ แก้ไขโดยแต่ละบ้านจัดหาถังมาเอง

แนวทางการพัฒนา ชุมชนเสนอให้บรรจุเข้าไปอยู่ในแผนพัฒนาของ อบต. เพื่อการจัดสรรงบประมาณในการขยายจุดเครื่องกรองน้ำให้ครอบคลุมทั้งหมู่บ้าน อีกทั้งเสนอให้จัดทำระบบท่อส่งต่อแต่ละบ้าน โดยระบบที่จะสร้างใหม่ควรเพิ่มระบบเปิด-ปิดน้ำโดยใช้ลูกกลอยแบบอัตโนมัติ และบ้านพอนอกีเสนอให้เป็นชุมชนต้นแบบนวัตกรรมระบบกรองน้ำ สำหรับให้ชุมชนอื่นได้มาศึกษา รวมถึงการต่อยอดไปสู่การทำน้ำดื่ม ประชากรรัฐในชุมชนต่อไป

